

EXPOPHARM Münchenben

Ebben az évben ismét Münchenben szervezték meg a legnagyobb európai gyógyszerészeti szakkiállítást és ezzel együtt a német gyógyszerész napok konferencia sorozatot. A kiállítók egy része is szervezett speciális bemutatókat és konferenciákat, amiket illesztettek a programokhoz. A két rendezvény megnyitóját valójában együtt tartották október 12-én a hagyományoknak megfelelően. A gyógyszerész napok megnyitására Friedemann Schmidt, az ABDA (a német gyógyszerész szövetség) elnöke vállalkozott. Az EXPOPHARM megnyitására idén Fritz Beckert, a német gyógyszertárak szövetségének elnökét kérték fel. A megnyitó konferencián részt vett és előadást tartott Hermann Gröhe német szövetségi egészségügy miniszter.

Az Expopharm gyökerei 1949-ig nyúlnak vissza. Akkor a német gyógyszerész napok kísérő rendezvénye volt a kiállítás. 1993-tól kapott új nevet a rendezvény. Azóta rendezik meg az EXPOPHARM-ot és természetesen továbbra is a német gyógyszerész napokat. A gyógyszerészeti kiállítás pontosan tájékoztat a legfontosabb újdonságokról és újításokról a gyógyszertári területen. Megjelennek az új gyógyszerek, a patikában forgalmazható kozmetikumok és piperecikkek, az étrend-kiegészítők, a természetes alapanyagú gyógyszerek és igen jelentős számban a patikai újságok és a szakirodalom. Megismerhetők a klinikai vizsgálatok során eredményesen szereplő új gyógyszerek, az új szoftverek és egyéb szolgáltatások. Röviden azt lehet mondani, hogy a kiállításon megjelenik minden olyan szervezet, vállalkozás, amelynek piac a gyógyszertár. Többen állítják, hogy ami az EXPOPHARM-on megfigyelhető, azzal néhány év múlva lehet számolni szinte egész Európában, de Németországban biztosan. Ha sok patikai bútort

expopharm

gyártó forgalmazó van jelen az azt jelzi, hogy új patikák nyitására van lehetőség, vagy jelentősebb számban fognak patikákat átalakítani, korszerűsíteni. Ha kevesebb a „bútoros cég”, akkor nem várható ezen a területen fejlesztés. A Expopharm egyben informatív találkozási pont a legfontosabb kérdéseket és a nemzetközi tapasztalatokat illetően. Sok lehetőséget kínál a felhasználók, az importőrök és exportőrök közötti üzleti kapcsolatok építésére.

A kommunikáció fontosságát évekként elzött felismerték Németországban. Számos szaklap jelenik meg a különböző területen dolgozó gyógyszerészek, gyógyszertári asszisztensek részére. Kiemelt figyelmet kap a laikusok tájékoztatása is. Az idén tizenkettedik alkalommal meghirdették meg a média elismerésére kiírt pályázatot „A gyógyszertár a társadalomban” címmel. A díjakat ebben az évben is négy kategóriában adták át, egy színvonal kulturális program keretében. Azt követően a díjazottaknak az előadást követő fogadáson tudtak a résztvevők gratulálni. A Münchener GOP Theaterben tartott eseményen díjat vehetett át a Gyógyszertár és a politika kategóriában Julia Friedrichs, a Time Magazinban megjelent „A remény díja” című munkájáért. A Gyógyszertár és a gazdaság kategóriában Eric Breitiner és munkatársai kaptak díjat a Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung-ban megjelent „csak a gazdagok gyógyulnak” című munkájukért. A Gyógyszertár és a fogyasztók kategóriában dr. Pia Heinemann kapott elismerést a Welt am Sonntag-ban megjelent „Védelem nélküli állítás” című munkájáért. A Gyógyszertár és a kutatás kategóriában Martina Kellert díjazták az SWR2 csatornán sugárzott „Véletlen felfedezések az orvostudományban” című alkotásáért. A díjazottak 5–5 ezer eurót kaptak az oklevelek mellett.

A szervezők örömmel állapították meg a rendezvény végén, hogy idén lényegesen több látogató volt, mint két évvel ezelőtt. A kereken 500 hazai és külföldi kiállító mintegy 26.000 szakmai látogatót tájékoztathatott a müncheni kiállítási központban négy napon keresztül termékeiről, szolgáltatásairól. A rendezvény ideje alatt számos két és többoldalú üzleti megbeszélést is folytattak a szakemberek. Metin Ergül, az Avoxa–Mediengruppe vezérigazgatója azt emelte ki az újságírók számára, hogy a piaci viszonyok szempontjából milyen pozitív hatása a növekvő digitalizálás ezen a területen is. Az EXOPHARM azt mutatta számukra, hogy a gyógyszerári piac még az út elején van ezen a területen, de már ráléptek erre az útra. Ők ugyan először vannak a rendezvényen, de látják, hogy itt a helyük és van jövőjük. A rendezvényen többen is megjelentek olyanok, akik partnerei a gyógyszeráraknak és olyan innovációs megoldásokat fejlesztettek ki, ami a munkafolyamatokat hatékonyan strukturálják és optimalizálják a gyógyszerárakban. Ez is része annak a munkának, amivel a gyógyszerárakban biztonságos a gyógyszerellátás, a gyógyszerek befogadása, tárolása, expedálása és tovább javulhat az ellátás a betegek kiszolgálásakor. Mindezek alapján már döntöttek, hogy a következő években is részt vesznek a rendezvényen. Azon egy kicsit meglepődtek, hogy már ma ki van töltve a következő évi rendezvény tervezett kiállítási területének kétharmada.

2015 és 2019 között 300 fölötti új gyógyszer vár jóváhagyásra 120 betegségre. Az ezekkel kapcsolatos információk továbbadása a gyógyszeré-

	2010	2013	2014	2015
Patikák száma	21 441	20 662	20 441	20 249
Fő patikák	17 963	16 661	16 269	15 968
Fiók gyógyszerárak	3 478	4 001	4 172	4 281
Új nyitás	263	174	163	154
Bezárás	370	433	384	346
Csökkenés	- 107	- 259	- 221	- 192

szeknek és munkatársaiknak a gyártók és a patika kapcsolatának javítását igényli. Várható a gyártók intenzívebb közreműködése is nem csak a konferenciákon. Különösen az OTC készítmények esetén nélkülözhetetlen az intenzívebb kapcsolattartás. Ez jó alkalom volt arra is, hogy konkrét számadatok is reflektorfénybe kerüljenek. Ilyen például a gyógyszerárak számának alakulása az országban. 2010 óta ugyanis a gyógyszerárak száma csökken Németországban. A német gyógyszerárak 2015-ben 1 milliárd páciens-gyógyszerész találkozást regisztráltak. Naponta 3,6 millió ember tér be a német gyógyszerárakba. Naponta 250 ezer szolgáltatást teljesítenek a patikák. A patikába betérő páciensek 88 százaléka három, vagy több gyógyszert vesz. A német állampolgárok 90 százaléka nagy bizalommal van a gyógyszerészek iránt.

Kiállítói csoportok

Érdeemes áttekinteni, hogy milyen területek tartják fontosnak az évenkénti megjelenést a rendezvényen. Mindenek előtt természetesen az új készítmények gyártói kívánnak információkat eljuttatni a gyógyszereket expedáló szakembereknek. Ezt a gyártók sokszor nem imidzs-megjelenéssel, hanem speciális konferenciák, képzések megszervezésével érik el. A gyógyszer-nagykereskedők is változtattak az évekkorábbi megjelenésükön. Ma már nem jellemző a hatalmas standokon a gyógyszerész látogatókat kényeztető, csábítgató megoldások alkalmazása. Természetesen kivételek mindig akadnak. Idén például az egyik jelentős nagykereskedő egy hatalmas kamiont állított ki a standján, amelynek raktere szinte minden irányba kiterjeszhető volt. A belsejében munkatársai információkat adtak, a tetején pedig egy frissítők elfogyasztására alkalmas tetőteraszt alakítottak ki.

A gyógyszerári eszközök, berendezések gyártóinak, forgalmazóinak jelenléte és az általuk kiállított, reflektorfénybe helyezett eszközei rendre pontosan jelzik, hogy milyen irányba várható

elmozdulás a következő években. Hosszú éveken keresztül a legjobb indikátor volt a „bútoros” cégek megjelenésének száma, a megjelenés intenzitása. Mára számuk és a megjelenés nagysága azt jelzi, hogy nem optimisták a piacukat illetően. Ezzel szemben feltűnően nagy számban jelentek meg idén az olyan gyógyszereszközök, amelyek a gyógyszerek biztonságos patikai csomagolását teszik lehetővé. Ez jelentheti, hogy esetleg növekvő számban várják a magisztrális készítmények elterjedését, esetleg a személyre szabott gyógyszeres terápiához a gyógyszerek csomagolását. Ez természetesen nyitás is az intézeti gyógyszertárak felé. Számos kis teljesítményű bliszterező gép került például kiállításra. Nem maradtak el természetesen a biztonsági berendezések, eszközök sem. Továbbra is sokféle patikai méretű expedáló automatát és gyógyszerkiadó automatát kínáltak a gyártók.

Nagy számban voltak jelen olyan eszközöket gyártók és forgalmazók, amelyek az otthoni egészségmegőrzést, a kezeléseket hatékonyságát, az előírt életmódhoz szükséges előírások betartását, a megelőzést szolgálják. A sokféle eszköz a helyi adattárolástól egy központi megfigyelőhöz továbbított és ott értékelt rendszer elemeiig széles skálán mozgott.

Hagyományosan megjelentek a diagnosztikai eszközöket gyártók és forgalmazók. Azt lehetett érzékelni, mintha az olyan eszközök lennének túlsúlyban, ami „félprofi” megoldásúak, tehát nem csupán házi használatra készülnek. Olyan érzése lehetett a látogató szakembereknek, hogy a patikai szolgáltatások palettáját kívánják bővíteni, esetleg korszerűsíteni ezekkel az eszközökkel.

A diétás termékek gyártói, forgalmazói rendre megjelentek az EXPOPHARM-on. Ez érthető, hiszen a német gyógyszertárakban jelentős, mintegy 200 millió eurós (60-61 milliárd forint) forgalmat bonyolítanak ezekkel a termékekkel. A higiéniai termékek szintén jelentős forgalmat gene-

rálnak. A gyógy-kozmetikumokkal, testápolókkal együtt ez a forgalom a német patikákban eléri a 900 millió eurót (275 milliárd forint).

A kiállítók ebben az évben 28 országból érkeztek. Idén ismét feltűnt egy magyar kiállító is. A PharmaRoad Kft. A Budapesten működő nagykereskedő egy magyar tulajdonban lévő vállalkozás, amely 2008-óta rendelkezik gyógyszer-nagykereskedelmi engedéllyel. Eddigi tevékenysége során nem a gyógyszertárak ellátására helyezte a hangsúlyt, gyógyszerek berraktározásával, logisztikai szolgáltatásokkal és nemzetközi gyógyszer kereskedelemmel foglalkozott. Honlapjukon az olvasható, hogy az előző évek sikeres működésének köszönhetően a cég integrálódott a hazai gyógyszer-kereskedelmi rendszerbe. Felismerve a gyógyszerészek igényét a változásra, a Pharmaroad Kft. 2012 második felében célul tűzte ki egy rugalmasan működő, gyógyszertárakat kiszolgáló nagykereskedelmi szolgáltatás beindítását.

Termékcsoportok

A patikai összes forgalom 2015-ban Németországban a forgalmi adó (áfa) nélkül 47,8 milliárd euró (14 818 milliárd forint). Érdekes megjegyezni, hogy az áfa Németországban a gyógyszerek esetében is 19%, így a teljes forgalom 56,9 milliárd euró (17 633 milliárd forint). Ez egy patikára számítva 2,8 millió eurós nettó forgalom, ami 870 millió forintnak felel meg. Összehasonlítva egy magyar gyógyszertár éves átlagos forgalma 273 millió forint, azaz alig éri el az egyharmad részét. Havi forgalomra átszámítva a német gyógyszertárban a forgalom 72,5 millió forintnak felel meg, ami a magyar patikában 22-23 millió forint. A német gyógyszertárban a forgalom 93,3 százalékát teszik ki a gyógyszerek. Az összes többi ugyan csak 6,7 százalék, de ennek nagysága 3,2 milliárd euró (990 milliárd forint). Ez patikánként Németországban 158 ezer euró, azaz 49 millió forint. Havi átlagban 13 ezer euró, azaz 4 millió Ft. A német gyógyszer-

tárak gyógyszerforgalmát az 1,4 milliárd doboz gyógyszer eladásával érik el. Ennek 37,4 százaléka öngyógyszerezésre használt készítmény.

A nem gyógyszerek kategóriájában jelentős helyet foglalnak el a szájápolással kapcsolatos termékek. Természetes, hogy a fogápolás, a fogsor tisztító segédeszközök, a fogsor megtartását elősegítő eszközök a patikákban is beszerezhetők. A teljes paletta felsorolása talán felesleges, de érdemes megemlíteni, hogy a gyógyszertárakban megtalálhatók még babaápolási és bébi termékek, diétás élelmiszerek, fertőtlenítőszeres, étrend-kiegészítők, ápolási termékek, testápolási termékek, kötszerek, tisztítószeres, vitaminok, állatgyógyászati készítmények, stb. A sort lehetne még folytatni.

Meg kell említeni az állandó kiállítók közül a szakfolyóiratokat és szakkönyveket, valamint ismeretterjesztő könyveket kiadó vállalkozások részvételét a rendezvényen. Rendre akciókkal, kedvezményekkel várják a látogatókat. A rendelkezésre álló szakkönyvek, segédkönyvek, speciális kártyák nagy népszerűségnek örvendenek. A korábban nagy területet elfoglaló naptárak eltűntek a kiállításról. Megjelentek ugyanakkor a napi igényt kielégíteni segítő könyvek, füzetek. Érdemes megemlíteni a sok nyelven megjelentetett orvosi és gyógyszerészi „tolmács” segédeszközt. A gyógyszerészi kiadványban azok az alapmondatok, kifejezések, tünetek, panaszok vannak 10–15 nyelven feltüntetve, amelyekkel a leggyakrabban fordulnak a gyógyszerészhez. A patikába betérő ezek közül kiválaszthatja a neki megfelelő mondanivalót, amit anyanyelvén olvashat el és azt szintén az anyanyelvén ismerheti meg a gyógyszerész. Ilyen kiadványok, könyvek készültek az orvosok számára is.

Újdonságnak számított idén a „PTA Day”, azaz a szakasszisztensek napja. Különösen a gyártók tartották fontosnak, hogy közvetlen kapcsolatokat építhessenek ki a termékeiket közvetlenül a

fogyasztóknak átadó asszisztensekkel. Korábban is voltak már PTA fórumok, de a kiválasztott témák részletesebb megbeszélésére ad lehetőséget egy egész napos program. Ezen belül különösen fontosak és érdekesek voltak a tanácsadással, az orientálással kapcsolatos tréningek. Az érdeklődés és a visszhang miatt számos kiállító módosította az eredeti programját és szervezett programokat az asszisztensek számára. Az első év tapasztalatai alapján jövőre ismét biztosan megszervezik a szakasszisztensek napját, ami biztos jele a sikernek.

Érdemes néhány szót a látogatókra is fordítani. Természetesen a világ számos pontjáról érkeznek látogatók a rendezvényre. Összetételüket pontosan nem lehet megmondani, hiszen nem készül róluk pontos felmérés. A szűrőpróbák és az előzetes internetes regisztráció és belépő megrendelés azonban valami támpontot ad. Ennek megfelelően legalább 46 országból érkeztek ebben az évben szakemberek. Jellemző a német gyógyszerészek érdeklődése. A képző intézmények (egyetemek, főiskolák) hallgatói rendre feltűnnek a kiállításon. Nem hiányoznak a nagykereskedők, az ipar különböző területeinek szakemberei sem.

A kiállításon berendeztek egy 300 m² nagyságú területet, amit nemzetközi találkozási pontként jelöltek meg. A területen elhelyezett asztalok mellett szintén mindig láthatók voltak egymással tárgyaló partnerek. Kiváló találkozási hely lett a hazai és a külföldi szakembereknek a partnerkapcsolatok építésére, megszilárdítására.

A kiállításról beszámolók munkáját jelentősen elősegítette a sajtó centrum. Kiváló feltételeket teremtettek minden akkreditált újságíró számára a munkához, az eligazodáshoz, adatok megszerzéséhez. Ezt az olvasók nevében is érdemes, sőt szükséges megköszönni.

A következő évben, az EXPOPHARM Düsseldorfban lesz szeptember 13. és 16. között.

Fekete Tibor